

OS - A(z) Duna Charta Egyesület közleménye

Budapest, 2015. december 14., hétfő (OS) - A Duna Charta nyílt levele a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez

A Duna Charta december 4-én "**Beszélnünk kell a Dunáról**" címmel rendezett tudományos tanácskozást a fenntartható folyóhasználat és a szigetközi Duna-szakaszra tervezett duzzasztók témakörében. A konferencia előadói és szervezői felhívással fordultak az MTA elnökéhez, Lovász Lászlóhoz.

A zárónyilatkozat aláírói aggodalmuknak adtak hangot, hogy a Duna szlovák elterelését követő jogvita lezárását célzó magyar-szlovák tárgyalások legutóbbi fordulójában a magyar fél olyan lépéseket tett, amelyek megítélésük szerint a hágai bíróság által elismert jogaink feladásához, elemi ökológiai érdekeink sérelméhez vezethetnek. Az aláírók, hangsúlyozva a tudomány felelősségét, kérték az Akadémia elnökét, hogy kezdeményezze a szükséges vizsgálatok elvégzését és az eredmények nyilvános tudományos vitáját, nehogy a kormányzat eljárását jóvátehetetlenül tévútra terelje a szűkös ágazatpolitikai érdekek befolyása, esetlegesen kijelölt szakemberek nyilvánosságot kerülő működése.

A konferencia előadói:

Andrásfalvy Bertalan Széchenyi díjas egyetemi tanár

Bárdos Deák Péter, a Duna Charta elnöke

Csányi Béla Ph.D, MTA ÖK Duna-kutató Intézet

Karátson Dávid tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE TTK FFI

Koncos László tanszékvezető egyetemi tanár, BME VKKT

Lányi András Ph.D, ELTE TATK

Vásárhelyi Judit, a Duna Charta tagja

Vida Gábor Széchenyi díjas akadémikus, az MTA rendes tagja

Teljes terjedelemben

<http://www.dunacharta.hu/cikk.php?ssz=170>

Kiadó: Duna Charta Egyesület

Nyílt levél Lovász Lászlóhoz, a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez

A Duna Charta "**Beszélnünk kell a Dunáról!**" című konferenciájának zárónyilatkozata

Nyílt levél a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez

Tisztelt Elnök úr!

Alulírottak, a Duna Charta által december 4-én „**Beszélnünk kell a Dunáról**” címmel rendezett tudományos tanácskozás előadói és szervezői felhívással fordulunk Önhöz.

Korunkban a tudósok és tudományos testületek újfajta felelősséggel szembesülnek: állásfoglalásuk – vagy hallgatásuk – közvetlenül befolyásolja az események menetét. A nemzetek és nemzedékek sorsát befolyásoló, legnagyobb horderejű döntések rendre olyan kérdéseket érintenek, amelyekben a politika nem boldogul a tudomány közreműködése nélkül. A bős-nagymarosi konfliktus ezek sorába tartozik. A Magyar Tudományos Akadémia annak idején az elsők között emelte fel szavát a dunai vízlépcsők építése ellen. Az Ön elődei közül különösen Szentágothai János vállalt kiemelkedő szerepet a duzzasztás kockázatainak tudatosításában.

A Dunatáj jövőjéről folyó vita és per, sajnos, azóta sem jutott nyugvópontra. A felek megegyezése a hágai nemzetközi bíróság ítéletének végrehajtásáról immár tizennyolc éve várta magára. A tárgyalások legutóbbi fordulójában a magyar fél olyan lépéseket tett, amelyek megítélésünk szerint a nemzetközi bíróság által elismert jogaink feladásához, elemi ökológiai érdekeink sérelméhez vezethetnek. A tárgyaló felek a jogszerű vízmegosztás kérdését félretéve négy duzzasztógát létesítését javasolják kormányaiknak a szigetközi Duna-mederben. A szlovák részről már kezdettől fogva szorgalmazott „műszaki megoldás” azonban a tényleges vízhozam növelése nélkül alkalmatlan arra, hogy a vegetáció és a vízbázisok védelme szempontjából kielégítő állapotokat teremtsen.

Éppen ellenkezőleg:

1. A gátak megszüntetnék a szigetközi Duna-meder ökológiai folyosó jellegét;
2. A duzzasztással járó feliszapolódás súlyosan veszélyezteti a felszín alatti ivóvíz-tartalékokat;
3. A duzzasztás jelentős mértékben álló víztesteket hoz létre, a hullámtéri élővilág revitalizációját ezzel szemben éppen az áramló víz dinamikájának helyreállítása szolgálná, ide értve a nagyvizeknek az eredeti mederben történő levezetését;
4. A mellékágak és a főmeder között a huszadik század közepén megszűnt kapcsolat, duzzasztással csak kis szakaszokon állítható vissza, és az újabb műtárgyakkal nem közelednénk a természet-közeli viszonyokhoz, hanem a szabályozás, az emberi beavatkozás mértékét növelnénk, miközben a magyarországi mellékágrendszer vízpótlásának jelenlegi állapota ezt nem indokolja;
5. A hullámtérben az EU Víz Keretirányelvben foglalt jó ökológiai állapot nem biztosítható másként, mint a vízmegosztás jelenlegi exlex gyakorlatának megváltoztatásával: a bős-i áramtermelés rovására, a természetes meder és a mellékágrendszer javára. (?)

Meggyőződésünk, hogy a tárgyalásokat ebben a szellemben kellene folytatni, szükség esetén harmadik fél bevonásával. Jogos igényeink azonban a tárgyalások során vagy nemzetközi fórumokon csak akkor képviselhetők eredményesen, ha azokat a magyar fél friss kutatási eredményekkel és modellszámításokkal tudja alátámasztani. Ilyenekkel azonban a szigetközi monitoring vizsgálatok költségvetési támogatásának felfüggesztése óta nem rendelkezünk.

Ezért fordulunk Elnök úrhoz: kérjük, kezdeményezze a szükséges munkálatok elvégzését és az eredmények nyilvános tudományos vitáját, nehogy a kormányzat eljárását jóvátehetetlenül tévútra terelje a szűkös ágazatpolitikai érdekek befolyása, esetlegesen kijelölt szakemberek nyilvánosságot kerülő működése. A magunk részéről, ezzel egyidejűleg kérni fogjuk a

politikai döntéshozóktól a magyar tárgyalási pozíció felülvizsgálatát, valamint a tudományos következtetések figyelembevételét.

Budapest, 2015. december 9.

Tisztelettel, a konferencia előadói és szervezői:

Andrásfalvy Bertalan Széchenyi díjas egyetemi tanár

Bárdos Deák Péter, a Duna Charta elnöke

Csányi Béla Ph.D, MTA ÖK Duna-kutató Intézet

Karátson Dávid tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE TTK FFI

Koncsos László tanszékvezető egyetemi tanár, BME VKKT

Lányi András Ph.D, ELTE TATK

Vásárhelyi Judit, a Duna Charta tagja

Vida Gábor Széchenyi díjas akadémikus, az MTA rendes tagja

Czakó Gábor Kossuth díjas író, a Duna Charta elnökhelyettese

Dózsa Tamás, a Duna Charta elnökhelyettese

Ertsey Attila, a Duna Charta tagja

Petrányi Géza, a Duna Charta tagja

Tarpataki Noémi Ph.D, a Duna Charta tagja

Vajdovich Péter Ph.D, tanszékvezető egyetemi docens SZIE ÁOTK, a Duna Charta tagja

---